Deklarering for byggetekniske publikationer

(Strateginetværket for bæredygtigt byggeri – temagruppe D – arbejdsgruppe O.4)

Den 26. februar 2026

1. INDLEDNING

I 2024 blev der i regi af Strateginetværk for Bæredygtigt Byggeri[1] nedsat en temagruppe (D) om "Alment Teknisk Fælleseje" (ATF).

Som led i temagruppens arbejde blev der i juni 2025 bl.a. nedsat en arbejdsgruppe (O.4), der skulle have fokus på, hvordan der *sikres gennemsigtighed* i den fremtidige produktion og formidling af byggeteknisk viden. Målet var og er, at give de bedst mulige rammer for og samtidig sikre, at der skabes et robust grundlag for at projektere, opføre og drifte sunde og sikre bygninger i Danmark.

Resultatet af arbejdsgruppens arbejde er nærværende notat, hvori der opstilles en række parametre, der bør være mulige at udlede af den enkelte byggetekniske publikation eller serie af publikationer, hvad enten denne eller disse kan siges at have karakter af ATF eller ej.

Ved byggetekniske publikationer forstås her *enhver byggeteknisk publikation inden for bygge- og anlægsbranchen*, herunder normer, standarder, erfaringsblade, faktablade, anvisninger, vejledninger og produkt- og datablade, leverandørbrugsanvisninger.

I arbejdsgruppen deltog: Peder Fynholm (Byggeskadefonden – tovholder), Mads Severin Holm (DI Byggeri), Susanne Pouline Svendsen (BYG-ERFA), Kai Borggreen (Veltek), Tine Aabye (Forsikring & Pension), Brian V. Jensen (Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut - DBI), Kristoffer Soelberg (BUILD), Mikael Koch (Træinformation), Martin A. Dahlerup (Over Byens Arkitekter – for Danske Ark) og Stig Brinck (Niras – for Foreningen af Rådgivende Ingeniører).

Næste skridt for arbejdsgruppen bliver at drøfte og eventuelt udarbejde en køreplan for, hvordan tankerne fra dette notat kan implementeres i branchen.

[1] Se www.strateginetvaerket.dk

2. OM ATF, BYGGETEKNISK VIDEN OG DETS BETYDNING

Begrebet ”Alment Teknisk Fælleseje” (ATF) bruges i flæng i bygge- og anlægsbranchen, uden at det er ganske klart og entydigt, hvad indholdet, afgrænsningen og betydningen af begrebet nærmere dækker over.

Overordnet kan ATF-begrebet siges at dække over veldokumenteret fagteknisk viden og erfaringer, som på et givet tidspunkt og område er bredt accepteret og anvendt inden for branchen, og som normalt (men ikke nødvendigvis) er nedfældet på skrift.

Heraf følger bl.a., at nye, herunder nye innovative og bæredygtige, fremgangsmåder, pr. definition ikke kan siges at være ATF, fordi erfaringsgrundlaget generelt endnu er for kortsigtet.

ATF ses ikke sjældent anvendt af branchens aktører som støtteværktøj til valg af byggetekniske løsninger og som supplement til beregninger og anden form for dokumentation. Det er trygt at bygge på erfaring og læne sig op af afprøvede teknikker og løsninger.

Det er dog vigtigt at fremhæve, at ATF ikke er lov, og at efterlevelsen af ATF derfor heller ikke er et lovkrav, medmindre der er henvist til en ATF direkte i lovteksten (f.eks. ses dette visse steder i BR 18). ATF står derfor ikke i vejen for nye løsninger.

Dette betyder også, at efterlevelsen af ATF – medmindre det er aftalt – ikke i sig selv er afgørende for, om et udført arbejde m.v. er kontraktmæssigt leveret. Således vil f.eks. også en anvendt ny fremgangsmåde m.v. kunne udgøre en kontraktmæssig opfyldelse af aftalen.

I sidste ende vil det dog være op til domstolene/voldgiftsretten at vurdere, om den leverede ydelse, er kontraktmæssig.

3. ARBEJDSGRUPPENS FORSLAG: STØRRE GENNEMSIGTIGHED (SELVDEKLARERING)

I lyset af ovenstående foreslås det, at der i bygge- og anlægsbranchen skabes en større gennemsigtighed i forhold til tilvejebringelsen af byggetekniske publikationer, hvad enten disse betragtes som ATF eller ej.

En større gennemsigtighed vil gavne både branchens aktører (bygherrer, rådgivere, entreprenører, leverandører, producenter etc.) samt skønsmænd (m/k), dommere og advokater.

Gennemsigtigheden vil også kunne være med til at øge trygheden omkring branchens anvendelse af nye og bæredygtige løsninger, samtidig med at den vil kunne være med til at fremme, at disse løsninger på sigt bliver betragtet som ATF.

En sikring af gennemsigtighed kan bl.a. ske ved, at det for den enkelte byggetekniske publikation eller serier af publikationer er muligt at udlede en række oplysninger omkring publikationens udgiver, baggrund, indhold og finansiering m.v. Man kan her – lidt populært – tale om en ”selvdeklarering” eller en "byggeteknisk deklarering”. Se skemaet nedenfor i punkt 4.

4. PARAMETRE TIL SIKRING AF GENNEMSIGTIGHED

Med henblik på at sikre gennemsigtighed kan en redegørelse for nedennævnte følgende parametre med fordel beskrives eller udledes af den enkelte byggetekniske publikation eller serier af publikationer. Det bemærkes for en god ordens skyld, at en "opfyldelse" af parametrene ikke i sig selv gør, at publikationen er at betragte som ATF.

Emner	Indhold til sikring af gennemsigtighed
Udgiver	Hvem er udgiver af publikationen? (f.eks. en vidensinstitution, brancheorganisation eller en producent).
Forfatter	Hvem er forfatter(e) af publikationen? Hvordan er forfatter(e) valgt, og hvilken faglig baggrund og niveau har denne (disse), herunder set i forhold til det emne, der behandles i publikationen? Er forfatterne tilknyttet en bestemt organisation, institution eller virksomhed?
Deltagerkreds	Hvem, herunder hvilke fagtekniske personer, har deltaget i udarbejdelsen af publikationen? (f.eks. styre- og/eller følgegruppe)
Formål	Hvad er formålet med udarbejdelse af publikationen?
Indhold	Hvad omhandler publikationen?
Finansiering	Hvem har finansieret udarbejdelsen af publikationen?
Interessesammenfald	Er der interessesammenfald mellem den, der har finansieret eller står bag publikationen, og den, der er udgiver af og/eller forfatter til publikationen?
Høringer	Har publikationen været i bred høring – og i givet fald hos hvem? Er der modtaget høringsinput? Indeholder høringsinputtene fagteknisk uenighed? Er modtagne høringsinput medtaget i publikationen – og hvis ikke hvorfor? Har publikationen eventuelt været 3. parts verificeret?
Tilgængelighed	Er publikationen gratis tilgængelig, eller ligger den bag en betalingsmur?
Typen af dokumentationsniveau	I hvilken grad er publikationen baseret på forskning, brancheerfaringer og/eller producentoplysninger m.v.?
Test	Hvilke data, herunder test eller lignende, ligger til grund for publikationen?
Erfaringsgrundlag	Hvilke erfaringer og afgrænsninger er der ift. anvendelsen af materialet eller bygemetoden i det danske klima og efter nutidig dansk byggeskik?
Udgivelsesår	Hvornår er publikationen udgivet og eventuelt opdateret?
Aktualitet	Hvordan sikres det, at publikationen – efter udgivelse – opdateres ift. seneste byggetekniske viden?
Versionering	Er der tale om en ny publikation eller en opdatering af en tidligere publikation? Er der adgang til tidligere versioner?
Ændringer	Findes der logbog over de ændringer/opdateringer af publikationen, der har været?
Relation til gældende lovgivning	Er der refereret til publikationen direkte i en lovgivningstekst (f.eks.BR 18)?
Relation til vejledninger	Er der refereret til publikationen i vejledninger til lovgivningstekst?
Overensstemmelse med gældende lovgivning	Er der en tydelig indikation af, hvilken lovgivning (dateret) publikationen på udgivelsestidspunktet relaterer sig til?

STRATEGINETVÆRK FOR BÆREDYGTIGT BYGGERI

STØTTEERKLÆRING

En arbejdsgruppe under temagruppe (D) om Alment Teknisk Fælleseje i regi af Strateginetværk for Bæredygtigt Byggeri har udarbejdet et notat af 26. februar 2026 om deklarering for byggetekniske publikationer.

Følgende organisationer har meddelt, at de støtter op om notatet (opdateres løbende):

- ✓ BUILD - Aalborg Universitet
- ✓ BL - Danmarks Almene Boliger
- ✓ Byggeskadefonden
- ✓ BYG-ERFA
- ✓ Bygherreforeningen
- ✓ Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut – DBI
- ✓ Danske Arkitektvirksomheder
- ✓ Danske Byggecentre
- ✓ Danske Byggefag
- ✓ Det Kongelige Akademi
- ✓ DI Byggeri
- ✓ DTU - Danmarks Tekniske Universitet
- ✓ ETA Danmark
- ✓ Forsikring & Pension
- ✓ Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- ✓ Forperson for Koordineringsudvalget, Lene Espersen
- ✓ Kommunernes Landsforening - KL
- ✓ Konstruktørforeningen
- ✓ Landsbyggefonden
- ✓ Molio
- ✓ Rådet for Bæredygtigt Byggeri
- ✓ Rådet for Grøn Omstilling
- ✓ TEKNIQ
- ✓ Teknologisk Institut
- ✓ Træinformation
- ✓ Veltek

Senest opdateret 27. maj 2026